

Móttökuáætlun fyrir nýja nemendur

október 2021

Inngangur

Aðlögun að nýju skólaumhverfi þar sem hver og einn þarf að læra og aðlagast nýjum síðum og venjum, mynda ný félags- og vinatengsl og ná að fóta sig í námi reynist mörgum erfitt. Skólaskiptum fylgir oft spenna og tilhlökkun fyrir hinu ókunna. Því þarf að vanda vel til verka og fylgja nemandanum vel eftir fyrsta skólaárið. Sérstaklega þarf að hafa í huga að fylgja vel eftir og styðja nemendur með sérstakar þarfir og nemendur af erlendum uppruna og fjölskyldum þeirra.

Í skólanum er unnið eftir móttökuáætlun skólans sem nær yfir alla nýja nemendur og verklagi sem Miðja máls og læsis hefur unnið að, sem tengist nemendum af erlendum uppruna. Báðar áætlanir eru hluti af skólanámskrá Hvassaleitisskóla.

Nemendur í 1. bekk

Hvassaleitisskóli vinnur að því í samstarfi við Austurborg, leikskólann í hverfinu, að kynna elstu nemendum leikskólans umhverfi og starf grunnskólans með það í huga að auðvelda börnunum þá breytingu sem fylgir því að fara úr leikskóla yfir í grunnskóla. Samstarfið felst m.a. í reglulegum heimsóknum leikskólabarnanna í grunnskólann árið áður en þau hefja skólagöngu. Í heimsóknum þeirra er skólinn og starfsmenn hans kynntir fyrir börnunum.

Öll börn sem skráð hafa verið í 1. bekk eru boðin í Vorskóla í maí. Þá taka kennarar á móti börnunum og fara með þau í kennslustofur þar sem þau vinna verkefnavinnu. Á meðan eru foreldrar þeirra á fundi með skólastjórnendum sem segja frá skólastarfinu og gefa foreldrum kost á að spyrja út í skólastarfið.

Öll börn sem skráð eru í 1. bekk er boðuð í viðtal við umsjónarkennara á fyrstu starfsdögum skólans að hausti. Á þeim fundi er upplýsingum miðlað á báða bóga þ.e. upplýsingum um skólastarfið annars vegar og nemandann hins vegar.

Nýir nemendur í 2. – 7. bekk

Allir nýir nemendur í 2. – 7. bekk Hvassaleitisskóla er boðaðir ásamt foreldrum sínum á sérstakan kynningarfund nokkru áður en hefðbundið skólastarf hefst að hausti. Á þeim fundi eru nemendur boðnir velkomnir, skólinn kynntur, farið yfir starfshætti og nýir nemendur fá að heilsa upp á helstu starfsmenn skólans og væntanlegan umsjónarkennara.

Nemendur af erlendum uppruna – sérstakar áherslur

(Sjá ennfremur: <https://reykjavik.is/mottokuaaetlun-vegna-barna-med-islensku-sem-annad-tungumal> og 16. grein <https://www.althingi.is/lagas/nuna/2008091.html>)

Móttökufundur

Þegar von er á nemanda af erlendum uppruna í skólann, **sem nýkominn er til landsins** (eða hefur verið innan við ár í öðrum grunnskóla) og hefur annað móðurmál en íslensku, hefur skólastjórnandi samband við foreldra eða aðra aðstandendur barnsins og boðar til sérstaks móttökufundar.

Móttökufund sitja umsjónarkennari og skólastjórnandi. Starfsmenn frístundaheimilis sitja fundi yngri nemenda. Fulltrúi þjónustumiðstöðvar situr fundi, eftir þörfum. Tryggt er að túlkur mæti á fundinn ef foreldrar tala ekki íslensku og eru samþykkið því að nýta túlk.

Á móttökufundinum:

- Er farið í gegnum ymsar grunnupplýsingar um námið, skólastarfið, skóla-samfélagið, grenndarsamfélagið og þá þjónustu sem boðið er upp á.
- Eru **upplýsingabæklingar** afhentir.
- Er aflað upplýsinga um bakgrunn og stöðu nemandans.
- Er farið með nemandann og foreldra í **kynnisferð um skólann og starfsmenn kynntir**.
- Er ákveðinn **nýr fundartími að u.þ.b. 4 - 6 vikum liðnum**. Tilgangur þess fundar er að veita foreldrum tækifæri til að leita frekari upplýsinga um starfsemi skólans og stofnana hverfisins auk þess að miðla til þeirra upplýsingum um líðan og stöðu barna þeirra.

Á fundinum eiga forráðamenn að:

- a) Gera grein fyrir hver staðan er varðandi **umsókn um dvalarleyfi / kennitölu** fyrir nemandann
- b) **Skila heilsufarsvottorði og / eða vottorði um læknisrannsókn á Íslandi** fyrir nemandann. Ef það er ekki til staðar tekur skólahjúkrunarfræðingur málið að sér og leiðbeinir þeim hvert skal leita til að fá mat á heilsufari. **Nemandi hefur ekki skólagöngu fyrr en skilað hefur verið staðfestingu um að heilbrigðisrannsókn hafi farið fram.**

Hlutverk umsjónarkennarans

Skv. Aðalnámskrá grunnskóla tekur umsjónarkennari öðrum starfsmönnum fremur ábyrgð á námi nemenda sinna, þroska þeirra, líðan og velferð sjá:

<https://www.stjornarradid.is/media/menntamalaraduneyti-media/media/frettatengt2016/Adalsnamskra-grunnskola-3.-utg.-2016.pdf>

Umsjónarkennari vinnur í náinni samvinnu við verkefnastjóra um móttöku nemenda af erlendum uppruna, sérkennara, náms- og starfsráðgjafa og/eða þroskaþjálfara allt eftir eðli sérstakra þarfa nemenda.

- a) Umsjónarkennari fær **leiðsagnarnemendur** fyrir nýja nemandann. Hlutverk leiðsagnarnemenda er að tengjast strax nýja nemandanum og vera honum innan handar fyrstu vikurnar í skólanum. Fylgja nemandanum í kennslustundir og vera nálægt í frímínútum.
- b) Umsjónarkennari vinnur **einstaklingsáætlun** um máltöku, félagslega aðlögun og nám nemandans. Hann fylgir því eftir að unnið sé í samræmi við áætlunina. Þessi vinna fer fram eftir stöðumat hjá MML.
- c) Það er jafnframt á ábyrgð umsjónarkennara (1.-7. bekkur) að halda uppi **reglulegu sambandi** við foreldra nýju nemendanna og sjá til þess að **gagnvirkt upplýsingaflæði** fari fram. Ef umsjónarkennara gengur illa að ná sambandi við foreldra ber honum að láta skólastjórnendur vita.

Aðkoma frístundaheimilisins Krakkakots

- a) Á móttökufundinum kynna fulltrúar Krakkakots starfsemi sína og hvernig best er að skrá barnið í Krakkakot.
- b) Að loknum móttökufundi fer nemandi ásamt foreldrum og skoðar aðstöðu Krakkakots.

Nemenda – og foreldradagar

Foreldrar (og nemendur) eru boðaðir á nemenda- og foreldradaga á báðum önnum, til umsjónarkennara. Túlkur þarf að vera til staðar á þeim fundum og æskilegt er að ætla góðan tíma til þeirra. Fyrir þessa fundi safnar umsjónarkennari haldgóðum upplýsingum um hvernig til hefur tekist með aðlögun nemendanna og hver náms- og félagsleg staða þeirra er.

Nemendur með sérþarfir – sérstakar áherslur

(Sjá enn fremur 9 gr: www.reglugerd.is/reglugerdir/allar/nr/585-2010 og 17. gr. <https://www.althingi.is/lagas/nuna/2008091.html>)

Kynning fyrir foreldra (og nemanda)

Hafi foreldrar nemanda með sérþarfir samband við skólann með skólavist barns síns í huga býður skólastjórnandi þeim á kynningarfund (ásamt nemandanum – fer eftir aldri). Skólastjóri, aðstoðarskólastjóri, deildarstjóri og / eða náms- og starfsráðgjafi sér um þann fund.

Á **kynningarfund** er m.a. fjallað um:

- a) **Ýmsar grunnupplýsingar** um almenna þætti skólastarfsins.
- b) Starfssvið hinna ýmsu starfsmanna og þeir kynntir.
- c) **Farið yfir hvers eðlis sérþarfir nemandans eru**, hverjar sérstakar þarfir hans eru.
- d) Hvers konar **tilhliðranir, stuðning og sérkennslu** skólinn er fær um að veita nemandanum.
- e) Hvaða aðbúnaður / aðgengi er í boði fyrir nemandann.
- f) Hvernig **samstarfi við foreldra** er háttað í skólanum.
- g) Hvaða sérfræðiráðgjöf skólinn býr að og / eða getur leitað eftir.

Móttökufundur þegar nemandi með sérþarfir er innritaður í skólann

Sé barn með sérþarfir innritað í skólann ræða skólastjórnendur, deildarstjóri eða náms- og starfsráðgjafi við foreldra og meta þörf á því að boða til sérstaks **móttökufundar** og ákveða tíma fyrir fundinn. Auk skólastjórnanda/ náms- og starfsráðgjafa situr umsjónarkennari móttökufundinn. Fundinn sitja einnig sérkennari, þroskaþjálfari, stuðningsfulltrúi og/eða sérfræðingur sem hefur unnið með barninu sé um þá að ræða. Annað sem rætt er /unnið er að á móttökufundi er:

- a) **Teymi** er stofnað um nemandann og það setur sér starfsáætlun. Tilnefndur er aðili sem heldur utan um teymið.

- b) Aðstæður í skólanum eru skoðaðar með tilliti til mögulegra hindrana sem geta orði á vegi nemandans í almennu skólastarfi varðandi **nám, félagslega aðlögun og aðgengi**.
- c) Áætlun er samin um hvernig **draga á úr og / eða ryðja hindrunum úr vegi og aðlaga skólastarfið** þörfum nemandans eins og kostur er.
- d) Ákvarðanir eru teknar um hvar, hvenær og við hvaða aðstæður nemandinn þarf sérstakt úrræði / stuðning í almennu skólastarfi og í hverju það felst, eftir að unnið hefur verið með þær hindranir sem mæta nemandanum í skólanum.
- e) Lögð eru **drög að einstaklingsáætlun** þar sem m.a. er gerð grein fyrir samstarfi innan skólans og hlutverki hinna ýmsu starfsmanna hvað varðar skipulag kennslu og stuðning til félagslegrar þátttöku og samstarfi við foreldra.
- f) Áætlun er gerð um eftirfylgni og mat á aðstæðum nemandans í skólanum.
- g) Áætlun er gerð um samstarf við aðila utan skólans s.s. þjónustumiðstöð, sérfræðinga, frístundaheimili, ferðaþjónustu.
- h) Áætlun er gerð um hvernig bæta megi aðgengi- og / eða búnað ef þarf.
- i) Teknar eru ákvarðanir um undirbúning / fræðslu í námshópi eða bekk nemandans ef það á við (t.d. ef nemandinn hefur skólagöngu eftir að skólaárið hefst). Öll kynning á aðstæðum nemandans inn í nemendahópinn byggir á samþykki foreldra og er unnin í nánú samstarfi við þá.

Undirbúningur þegar barn flyst frá leikskóla til grunnskóla

Sé leikskólabarn með sérþarfir innritað í skólann hefst undirbúningur að skólagöngu þess með **skilafundi leikskólans** á vorönninni áður en skólaganga hefst. Þann fund sitja verkefnastjóri sérkennslu og skólastjórnandi. Einnig sitja fundinn þroskaþjálfari ásamt tilvonandi umsjónarkennara ef því verður við komið. Leikskólinn tekur í samráði við foreldra ákvörðun um hvort að fundurinn er haldinn með eða án foreldra barnsins og hvort að fundinn situr fulltrúi frá þjónustumiðstöð hverfisins eða aðrir fagaðilar sem unnið hafa með barninu. Á skilafundi **er fjallað um stöðu barnsins bæði þroskalega og félagslega og eðli sérþarfa** þess.

Skólastjórnandi ræðir við foreldra í framhaldi af skilafundi og metur þörf á því að boða til sérstaks **móttökufundar** og ákveður tíma fyrir fundinn. Hann er haldinn á vorönninni eða strax við skólabyrjun að hausti. Auk skólastjórnanda situr umsjónarkennari móttökufundinn. Fundinn sitja einnig sérkennari, þroskaþjálfari, stuðningsfulltrúi og / eða sérfræðingur sem hefur unnið með barninu sé um þá að ræða.

Hlutverk umsjónarkennarans

Skv. Aðalnámskrá grunnskóla tekur umsjónarkennari öðrum starfsmönnum fremur ábyrgð á námi nemenda sinna, þroska þeirra, líðan og velferð sjá:

<https://www.stjornarradid.is/media/menntamalaraduneyti-media/media/frettatengt2016/Adalsnamskra-grunnskola-3.-utg.-2016.pdf>

Umsjónarkennari vinnur í samvinnu við foreldra, skólastjórnendur, sérkennara, náms- og starfsráðgjafa, þroskaþjálfara og / eða stuðningsfulltrúa allt eftir eðli sérþarfa nemenda.

- a) Umsjónarkennari leitast eftir að halda uppi **reglulegu sambandi** við foreldra nýja nemandans og sjá til þess að **gagnvirkt upplýsingaflæði** fari fram. Hann vinnur skv. áætlun um eftirfylgni og mat á aðstæðum nemandans í skólanum.
- b) Umsjónarkennari fullvinnur að nokkrum tíma liðnum **einstaklingsáætlun um nám nemandans og félagslega aðlögun** í samvinnu við starfsmenn námsvers. Hann fylgir því eftir að unnið sé í samræmi við áætlunina.
- c) Það hefur gefið góða raun að fá **foreldra nýrra nemenda í heimsókn** í bekkinn og halda þar e.k. kynningu fyrir nemendum um sérþarfir barns þeirra.
- d) Umsjónarkennari metur í samráði við foreldra hvort ástæða er til að stofna **sérstakan vinalóp** til stuðnings nýja nemandanum. Það þarf að tryggja að nemendum sem valdir eru í vinalópinn séu sterkir félagslega og hafi bæði tíma og raunverulegan áhuga á að sinna þessu starfi sem getur jafnvel farið fram á skólatíma. Velja þarf í vinalópa í samráði við foreldra nemenda.

Bakgrunnsupplýsingar

Stjórnarráð Íslands

Lög um grunnskóla frá 2008

<https://www.althingi.is/lagas/nuna/2008091.html>

Reglugerð um nemendur með sérþarfir í grunnskóla, nr 585/2010, 9. gr.

www.reglugerd.is/reglugerdir/allar/nr/585-2010

Mennta og menningarmálaráðuneyti

Aðalnámskrá grunnskóla – almennur hluti.

[https://www.stjornarradid.is/media/menntamalaraduneyti-](https://www.stjornarradid.is/media/menntamalaraduneyti-media/media/frettatengt2016/Adalsnamskra-grunnskola-3.-utg.-2016.pdf)

[media/media/frettatengt2016/Adalsnamskra-grunnskola-3.-utg.-2016.pdf](https://www.stjornarradid.is/media/menntamalaraduneyti-media/media/frettatengt2016/Adalsnamskra-grunnskola-3.-utg.-2016.pdf)

Skóla- og frístundasvið Reykjavíkur

Móttökuáætlun vegna barna með íslensku sem annað tungumál.

<https://reykjavik.is/mottokuaaetlun-vegna-barna-med-islensku-sem-annad-tungumal>